

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการทำงานในลักษณะภาคีเครือข่าย ความร่วมมือ และการประสานงาน ระหว่างภาครัฐและภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม ดังปรากฏในแผนระดับชาติ และพระราชบัญญัติ อันได้แก่ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ. 2552-2554) ของรัฐบาลไทยได้กำหนดนโยบายฟื้นฟูเศรษฐกิจที่กำลังประสบปัญหาเป็นการเร่งด่วน โดยจัดทำเป็นแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะสั้นที่ครอบคลุมภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการท่องเที่ยว ภาคการส่งออก ภาคอสังหาริมทรัพย์ด้วยการสร้างงานและสร้างรายได้ในชนบท รวมทั้ง การพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติและฟื้นฟูทรัพยากร และจัดสรรงบประมาณของรัฐเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและเพื่อให้สามารถบรรเทาภาวะความเดือดร้อนของประชาชนและภาคธุรกิจได้ ในส่วนของนโยบายด้านการพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติรัฐบาลได้กำหนดกลยุทธ์/วิธีการจัดตั้งการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้มีการใช้ทรัพยากรน้ำเป็นฐานในการพัฒนาประเทศและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนและดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่เดือดร้อนในระยะสั้น (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2549) มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมประชาชน และฐานทรัพยากรของท้องถิ่น ทั้งยังยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในการดำรงชีพของประชาชน ซึ่งจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 ได้รับความจัดสรรงบประมาณไปแล้วกว่า 1.4 ล้านล้านบาท เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาโครงสร้างเศรษฐกิจไทยเพื่อ “การขับเคลื่อน” เศรษฐกิจของประเทศให้ก้าวหน้า โดยในส่วนของจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานได้รับการจัดสรรงบประมาณถึง 78,432 ล้านบาท

นอกจากนี้ แผนยุทธศาสตร์ 5 ปี สร้างสวัสดิการสังคมไทย ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554) มีลักษณะเด่นที่เน้นการจัดสวัสดิการสังคมแบบพหุลักษณะ (Pluralism model) ซึ่งคำนึงถึงความหลากหลายของเจ้าภาพนอกเหนือไปจากภาครัฐ และมีประเด็นยุทธศาสตร์ข้อที่ 4 คือ ยุทธศาสตร์การสร้างสมรรถนะของระบบงานและวิธีการปฏิบัติงานโดยใช้การวิจัยและพัฒนาการจัดการความรู้ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เน้นสร้างสมรรถนะของระบบงาน วิธีการปฏิบัติงาน และพัฒนากลไกการทำงานประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และภาคีต่างๆ ที่

เกี่ยวข้อง และพัฒนากลไกการทำงานประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และภาคีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นหุ้นส่วนทางสังคมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตามระบบบริหารจัดการประเทศยังปรับตัวไม่ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง แม้จะเริ่มมีการปรับปรุงกลไกภาครัฐและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศมากขึ้น แต่ยังไม่สามารถรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ โครงการและระบบการบริหารจัดการเศรษฐกิจและสังคมยังรวมศูนย์การบริหารอยู่ในส่วนกลาง บทบาทการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคประชาสังคมยังมีค่อนข้างจำกัด เนื่องจากไม่มีส่วนร่วมตัดสินใจเชิงนโยบายและร่วมปฏิบัติตามหลักการและขั้นตอนของกระบวนการมีส่วนร่วมที่แท้จริง คือ การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญยังมีขั้นตอนและระเบียบวิธีปฏิบัติที่ยุ่งยากซับซ้อน ไม่เอื้อต่อกระบวนการมีส่วนร่วม (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2549)

การมีส่วนร่วมของประชาชนนำไปสู่การเป็นหุ้นส่วนทางสังคมซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้การบริหารจัดการทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การรับผิดชอบร่วมกัน การได้รับประโยชน์ร่วมกัน ตลอดจนการมีสิทธิอย่างเสมอภาคในการร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนา จะเป็นหนทางที่ช่วยให้การพัฒนาในภาคชนบทมีความต่อเนื่องและเกิดผลสำเร็จอย่างเด่นชัดเป็นรูปธรรม ทั้งยังสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาให้กับชุมชน

การทำงานในลักษณะการเป็นหุ้นส่วนทางสังคม จึงถือเป็นกลยุทธ์หลักขององค์การสวัสดิการสังคมต่างๆ ในการเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างความยั่งยืนให้กับโครงการด้านสวัสดิการสังคม เนื่องจากเป็นการรวมตัวกัน ของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนได้เข้ามาร่วมกันดำเนินกิจกรรมหรือโครงการเพื่อสาธารณประโยชน์ เน้นการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการของหน่วยงาน ทั้งในการกำหนดนโยบาย ไปจนถึงการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติร่วมกันบนพื้นฐาน เป้าประสงค์ และผลประโยชน์ร่วมกัน ในลักษณะของการจัดสวัสดิการสังคมแบบพหุลักษณะเกิดการแบ่งบทบาทความรับผิดชอบ มีการร่วมทุนเพื่อเป็นการช่วยลดต้นทุนของแต่ละฝ่าย และการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาเป็นหุ้นส่วนทางสังคม อันจะก่อให้เกิดความศรัทธาในตัวเอง เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนจะนำไปสู่ความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือได้ว่าการเป็นหุ้นส่วนทางสังคมนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่สร้างคุณภาพระหว่างองค์กรสวัสดิการสังคมใน

การพัฒนาการทำงานเป็นหุ้นส่วนทางสังคมในการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทย ให้มีการบูรณาการตามนโยบายและเป้าหมายขององค์กร และมีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่า หน่วยงานภาครัฐมีศักยภาพด้านงบประมาณ และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ รวมทั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย และประชาชนก็มีศักยภาพด้านภูมิปัญญา และวัฒนธรรมในท้องถิ่น ดังนั้น หากนำเอาข้อดีและจุดแข็งของแต่ละภาคฝ่ายมารวมกัน ในลักษณะการทำงานแบบหุ้นส่วนทางสังคม โดยประชาชนเป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการ จะเป็นการเสริมพลังซึ่งกันและกัน ทำให้สามารถพัฒนางานด้านสวัสดิการสังคมให้มีความครบถ้วน ในลักษณะรูปแบบการทำงานแบบบูรณาการ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนกลุ่มเป้าหมายนั้นๆ อีกทั้ง ภาครัฐได้ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาและจัดการความรู้มากขึ้น ส่งผลให้ชุมชนมีการรวมตัว รวมกลุ่มและมีการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้สามารถจัดการปัญหาที่มากกระทบกับชุมชนได้ในระดับหนึ่ง พร้อมกับมีการเตรียมความพร้อมของท้องถิ่นให้สามารถปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีกลไกการบริหารงานให้พร้อมกับภารกิจกระจายอำนาจ โดยภาครัฐได้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เพื่อการจัดทำแผนชุมชนแล้ว 3,657 ตำบล ส่งเสริมกระบวนการประชาคมในการจัดทำแผนของส่วนท้องถิ่นและอำเภอ รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชน การสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนและกระบวนการมีส่วนร่วมสร้างงาน สร้างอาชีพให้แก่ชุมชน อย่างไรก็ตามสังคมไทยยังมีผู้นำการพัฒนาโดยเฉพาะผู้นำชุมชนและปราชญ์กระจายอยู่ทุกพื้นที่ประมาณ 1.7 ล้านคน และมีบทบาทสำคัญเป็นแกนนำหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนทำให้ชุมชนต้นแบบมีความเข้มแข็งสามารถเป็นแบบอย่างเพื่อเรียนรู้และประยุกต์ใช้อยู่ทั่วทุกภูมิภาค ขณะเดียวกันความเป็นเมืองที่ขยายตัวมากขึ้น โดยกระแสวัตถุนิยมที่เข้าสู่ชุมชน ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน และความสัมพันธ์ของคนในชุมชนลดน้อยลงในลักษณะต่างคนต่างอยู่มากขึ้น (สำนักนายกรัฐมนตรี้, 2549)

ดังนั้น ความสำคัญของการเป็นหุ้นส่วนทางสังคมในการบริหารจัดการน้ำของโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ โดยเริ่มตั้งแต่การเข้ามาเป็นหุ้นส่วนการบริหารจัดการน้ำของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อมุ่งไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำชลประทานที่ได้รับการพัฒนาแล้ว ด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Approach) โดยการส่งเสริมให้ประชาชนผู้ใช้น้ำเข้ามาเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการน้ำอย่างจริงจัง เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปรับเปลี่ยนบทบาทการทำงาน ไปสู่การเป็นผู้ประสาน กระตุ้น สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ และบูรณาการร่วมกับประชาชนในพื้นที่และหน่วยงานทุกภาคส่วนต้องมีการส่งเสริม สนับสนุนและ

แก้ไขปัญหาร่วมกันรวมทั้งต้องเพิ่มศักยภาพของตนเอง ประยุกต์ความรู้ให้มีความทันสมัย และขยายผลความรู้ที่มีอยู่ไปสู่การดำเนินงานเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน สร้างความยั่งยืนให้กับโครงการและการใช้ประโยชน์จากน้ำอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

มูลเหตุจูงใจในการศึกษา

โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยมะแกงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านมะแกง หมู่ที่ 20 ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ขนาดความจุ 2,145,000 ลูกบาศก์เมตร ก่อสร้างขึ้นเมื่อปี 2549 เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคและทำการเกษตร ในฤดูฝนประมาณ 2,000 ไร่ และฤดูแล้งประมาณ 500 ไร่ โดยราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำและสมาชิกมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดการจัดสรรแบ่งปันน้ำ ร่วมกันดูแลรักษา เพื่อให้เกิดการใช้ตัวอย่างถูกวิธี และสามารถใช้น้ำให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ และตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

ปัจจุบันสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำอ่างเก็บน้ำห้วยมะแกงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำอย่างเป็นทางการ ตั้งแต่ปี 2549 โดยมีชื่ออย่างเป็นทางการขององค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำ คือ กลุ่มบริหารการใช้น้ำอ่างเก็บน้ำห้วยมะแกง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีสมาชิกทั้งหมด 217 ราย โดยมีกลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวน 6 กลุ่ม แบ่งสมาชิกกลุ่มตามการใช้ประโยชน์จากฝายเดิมของประชาชนที่มีการแบ่งกลุ่มกันไว้ก่อนแล้ว โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามระบบส่งน้ำเหมือนฝายเดิม จำนวน 6 ฝาย โดยแต่ละกลุ่มมีหลวงแก่ฝายเป็นหัวหน้า ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการแบ่งปันน้ำโดยการกำหนดวัน เวลา และจำนวนพื้นที่การเกษตรที่จะได้รับน้ำให้แก่สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ เป็นผู้ดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้น้ำ การบำรุงรักษาฝายและเหมืองส่งน้ำ และการกำหนดกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มสมาชิกในการบำรุงรักษาแหล่งน้ำ คูน้ำ และอาคารชลประทานให้สามารถส่งน้ำได้สะดวก ซึ่งในแต่ละกลุ่มจะมีการจัดรอบเวรการส่งน้ำ โดยการส่งน้ำเป็นเขตๆ เพื่อแบ่งปันน้ำสำหรับทำการเกษตรทั้งในช่วงฤดูฝนและฤดูแล้ง โดยการวางแผนการบริหารน้ำร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน ซึ่งแต่ละกลุ่มสมาชิกจะมีการจัดประชุมหารือร่วมกันในการบริหารจัดการน้ำปีละ 2 ครั้ง หรือตามโอกาสที่เหมาะสม ซึ่งที่ผ่านมามีสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำบางส่วนให้ความสำคัญกับการประชุมหารือหรือเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มไม่มากนัก เนื่องจากจะมองว่าเป็น

หน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐหรือให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพของตนเองเป็นหลักจึงไม่ได้เห็นถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วม อีกส่วนหนึ่งเกิดจากการกำหนดนโยบายทั้งหมดโดยหน่วยงานภาครัฐ (Top to Down) ไม่ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้ใช้น้ำทำให้การบริหารจัดการน้ำประสบปัญหาการใช้น้ำอย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรเกินความจำเป็น อีกทั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ขาดความเป็นเอกภาพทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างเกษตรกรที่อยู่ต้นน้ำกับท้ายน้ำ เมื่อโอกาสรับน้ำของเกษตรกรที่อยู่ท้ายน้ำขึ้นอยู่กับการใช้งานของเกษตรกรที่อยู่ต้นน้ำและมีความต้องการปริมาณน้ำที่แตกต่างกันในการปลูกพืชคนละชนิด ปัญหานี้มักเกิดขึ้นในฤดูแล้งหรือยามวิกฤต จะมีการขโมยน้ำด้วยวิธีการต่างๆ อาทิ แอบเปิดน้ำจากเหมืองฝาย ใช้เครื่องสูบน้ำไฟฟ้าและปิดกั้นทางน้ำเพื่อนำน้ำเข้าไปในที่ดินของตนเองเกษตรกรที่อยู่ท้ายน้ำจะได้รับน้ำไม่เพียงพอกับความ ต้องการ นอกจากนี้ ระบบคลองส่งน้ำของเหมืองฝายอาจเกิดการตื้นเขินได้ เมื่อไม่มีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ใช้น้ำอย่างจริงจังทำให้ขาดอัตรากำลังในการดูแลอาคารโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เช่น อ่างเก็บน้ำ ระบบส่งน้ำ และอาคารประกอบต่างๆ เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐมีบุคลากรไม่เพียงพอ ทำให้เกิดความชำรุดเสียหายของแหล่งน้ำประชาชนก็ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหาย งบประมาณสำหรับการดำเนินงานก็สูญเปล่า ประชาชนก็จะขาดรายได้และคุณภาพชีวิตของราษฎรก็จะแย่งดังเช่นที่ผ่านมา (กรมชลประทาน, 2547)

แต่ปัจจุบันกลุ่มผู้ใช้น้ำยังประสบปัญหาบางประการในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้การบริหารจัดการน้ำไม่มีประสิทธิภาพ เกิดปัญหาการใช้น้ำอย่างไม่ถูกวิธีและไม่เป็นระบบ เนื่องจากสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำไม่เข้าร่วมในการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบทำให้เกิดความขัดแย้งกัน เกิดการไม่ยอมรับในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่ม และปฏิเสธความรับผิดชอบ เมื่อเกิดความชำรุดเสียหายกับอ่างเก็บน้ำหรือระบบส่งน้ำ ก็ไม่แจ้งประสานไปยังเจ้าหน้าที่กรมชลประทานหรือไม่ซ่อมแซมจึงทำให้เกิดความเสียหายต่อโครงการอย่างรุนแรงตามมา และเกิดปัญหาขาดแคลนน้ำขึ้นในภายหลัง อีกทั้ง สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการบริหารจัดการน้ำของโครงการ เนื่องจากมีความรู้ไม่เพียงพอในการบริหารจัดการน้ำ และขาดประสบการณ์ ทำให้การใช้น้ำเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ และเกิดความขัดแย้งกันเองภายในกลุ่มเนื่องจากมีความคิดเห็นที่แตกต่างและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่ม ดังนั้น การจะแก้ไขปัญหานี้ได้ต้องให้สมาชิกเข้ามาเป็นหุ้นส่วน ซึ่งการเป็นหุ้นส่วน หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือองค์กรซึ่งเข้าร่วมในการประสานความร่วมมือการแบ่งปันสิทธิประโยชน์และความรับผิดชอบ โดยอาจมีหรือไม่มีการทำสัญญาร่วมมือกันอย่าง

เป็นทางการ แต่ทว่าต่างมีเป้าหมายร่วมกัน รู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน และตระหนักถึงคุณค่าในงานที่
 ทำร่วมกัน ซึ่งการเป็นหุ้นส่วนจะเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการให้ประสบ
 ความสำเร็จร่วมกัน ดังนั้น หากสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำหันมาร่วมมือกันมีจิตสำนึกในการเป็นหุ้นส่วน
 ทางสังคม ให้ความสำคัญกับการร่วมกันคิด ร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ การบริหารจัดการน้ำอย่าง
 จริงจังก็จะทำให้โครงการเกิดความยั่งยืนตลอดไป เนื่องจากแนวคิดการเป็นหุ้นส่วนทางสังคม
 เป็นการมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทร่วมกันในการดำเนินงาน ร่วมกันรับผิดชอบต่อ
 ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน และมีวัตถุประสงค์เดียวกัน อันจะก่อให้เกิดการ
 ประสบผลสำเร็จของกิจกรรมหรือโครงการฯ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่ศึกษาลักษณะการแบ่งปันความรับผิดชอบของ
 สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำว่าเป็นอย่างไร และการประเมินสภาพปัญหาในการบริหารจัดการน้ำว่ามี
 ปัญหาอะไรบ้าง รวมไปถึงศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการ
 บริหารจัดการน้ำของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ ทั้งนี้ เพื่อนำผลการศึกษามาใช้กำหนดแนวทางการสร้าง
 ความเป็นหุ้นส่วนทางสังคม ซึ่งจะส่งผลเกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำโครงการ
 ชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริเกิดความยั่งยืนตลอดไป ทำให้น้ำถูกใช้อย่างมี
 ประสิทธิภาพ สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำมีผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้นทำให้ประชาชนมีศักยภาพในการ
 พัฒนาตนเอง ยกกระดับคุณภาพชีวิตให้มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีความสามารถ
 ในการพึ่งตนเองได้ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาลักษณะการแบ่งปันความรับผิดชอบของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ
2. เพื่อประเมินสภาพปัญหาในการบริหารจัดการน้ำของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อแนวทางการสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหาร
 จัดการน้ำของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ

สมมุติฐาน

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กับลักษณะการ
 แบ่งปันความรับผิดชอบของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ

2. ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กับการประเมินสภาพปัญหาในการบริหารจัดการน้ำของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ

3. ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อแนวทางการสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการน้ำของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ

ขอบเขตในการศึกษา

การศึกษาการสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการน้ำในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ กรณี โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยมะแกงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย จำนวน 217 คน

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ลักษณะการแบ่งปันความรับผิดชอบของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำห้วยมะแกง หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำได้รับรู้ กระทำ เกี่ยวกับการเลือกและแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่ม การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบในการควบคุมการใช้น้ำ การแบ่งปันน้ำ และการดูแลรักษาโครงการ

การประเมินสภาพปัญหาในการบริหารจัดการน้ำของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ หมายถึง การที่สมาชิกมีความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการน้ำ สมาชิกขาดการบำรุงรักษาแหล่งน้ำ ขาดการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาและบำรุงรักษาอ่างเก็บน้ำและระบบส่งน้ำ และขาดการวางแผนการใช้น้ำประโยชน์จากน้ำ

ความคิดเห็นต่อแนวทางการสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการน้ำของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ หมายถึง ขั้นตอนที่สมาชิกมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ ขั้นตอนการประสานงานในการปฏิบัติการ ขั้นตอนการประเมินผลแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำของโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยมะแกงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบลักษณะการแบ่งปันความรับผิดชอบในการบริหารจัดการน้ำของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยมะแกงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2. ทำให้ทราบสภาพปัญหาในการบริหารจัดการน้ำของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยมะแกงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงราย เพื่อนำมาหาแนวทางแก้ไข

3. ผลการศึกษาจะนำเสนอต่อผู้บริหารระดับสูงและประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อมูลเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำให้เกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืนของโครงการฯ